

Príkladný prístup k znižovaniu vlastnej uhlíkovej stopy...

Unikátnu energeticky úspornú budovu supermarketu Tesco v Rajci, známu aj ďalšími prívlastkami – drevená alebo zelená – slávnostne otvorili 13. septembra 2008 za účasti mnohých vzácných hostí. Na tomto ceremoniáli sa zúčastnil o. i. Michael Roberts, britský veľvyslanec v SR, Ján Slabý, predseda Výboru NR SR pre pôdohospodárstvo, životné prostredie a ochranu prírody a Peter Varmuža, prevádzkový riaditeľ Tesco Stores SR.

Vďaka drevenej konštrukcii i ďalším stavebným prvkom z prírodných materiálov možno považovať túto budovu za unikátnu, jedínú svojho druhu nielen na Slovensku, ale aj krajinách strednej Európy, kde spoločnosť Tesco pôsobí. Supermarket v Rajci bude patriť k sérii energeticky úsporných obchodov spoločnosti Tesco na Slovensku, ktorých technické zariadenia v stavebnej i prevádzkovej časti sú šetrné k životnému prostrediu.

„Energeticky úsporný obchod Tesco v Rajci je najnovším krokom našej

spoločnosti k naplňaniu jej verejného záväzku znížiť vlastnú uhlíkovú stopu o 50 % do r. 2020. Som rád, že sme našli na jeho vybudovanie vhodnú lokalitu v takej rázovitej obci, akou je Rajec. Obchod sa chce nielen architektonickým vzhladom, ale aj energeticky úspornými opatreniami správať priateľsky k prírode a byť príkladom v oblasti technických a stavebných novíniek,“ povedal pri príležitosti otvorenia obchodu riaditeľ stavebného oddelenia, a zároveň garant enviromentálneho projektu spoločnosti Tesco Stores SR, a. s., Miroslav Friml.

Aké energeticky úsporné opatrenia prinesie supermarket Tesco Rajec?

Supermarket, ktorý architektonickým stvárnením zapadá do okolia, sa odlišuje od ostatných prevádzok tohto obchodného reťazca materiálom, použitým na jeho stavbu. Je to predovšetkým drevo na nosnú, strešnú i obvodovú konštrukciu, ovčia vlna a lisovaná slama na izo-

láciu. Novinkou je aj technické zariadenie v stavebnej i prevádzkovej časti. Napríklad na vykurovanie obchodu bude slúžiť kondenzačný kotol a ohrievanie úžitkovej vody zabezpečia solárne kolektory umiestnené na streche. Pod budovou je zemný kolektor s antibakteriálnou úpravou, ktorým bude prúdiť vzduch, aby sa ochladzoval alebo ohrieval podľa potreby a ročného obdobia ešte predtým, ako sa dostane do vzduchotechnického zariadenia. V predajnej časti bude intenzita osvetlenia znížená z 1 000 na 700 luxov a v zázemí obchodu budú osvetlenie ovládať pohybové senzory. Na nočné chladenie predajne sa bude používať vonkajší vzduch. Lepšia tepelná izolácia stien a strechy pomôže znížiť straty tepla až o 30 %, úsporné chladiace regály majú dvojitú vzduchovú clonu. Okrem toho sa bude do nádrže zachytávať daž-

Prvý energeticky úsporný obchodný dom v strednej Európe postavený v Rajci, ktorý je od r. 1990 brundtlandským mestom

dová voda, ktorá sa využije na splachovanie WC. Aj keď spoločnosť Tesco do drevenej budovy investovalo viac finančných prostriedkov, ako predstavujú náklady na klasické železobetónové stavby, prínos bude v znížení emisií CO₂ do ovzdušia.

Myslelo sa aj na separovanie druhotných surovín

Popri novinke v ochrane životného prostredia, akú predstavuje energeticky úsporná budova supermarketu v Rajci, sa tu stretnú zákazníci aj s ďalšími novinkami, napríklad s ekologickými taškami – či už *Taškou pre život* vyrobenou zo 100 % juty, alebo úplne recyklovateľnou plastovou nákupnou taškou. Na ploche priľahlého parkoviska sú umiestnené kontajnery na papier, plast a sklo, čo sa tiež v našich podmienkach zatiaľ nestalo pravidlom.

Prečo Tesco stavia energeticky úsporné obchody?

Spoločnosť Tesco Stores SR sa od svojho vstupu na Slovensko r. 1996 snaží nielen uspokojiť svojich zákazníkov poskytovaním čo

najlepších služieb, ale presadzuje myšlienku spoločensky zodpovedného podnikania. Svoju filozo-

Xerothermné biotopy Slovenska

David, S., Kalivoda, H., Kalivodová, E., Šteffek, J. a kol.: **Xerothermné biotopy Slovenska**. Vydalo združenie Biosféra, Bratislava, 2007.

Publikácia kolektívu autorov podáva prehľad o suchomilných biotopoch, ich geologickom zložení, flóre a faune. Xerothermné biotopy a substráty, na ktorých sa vyskytujú teplomilné rastlinné a živočíšne spoločenstvá, patria do pokladnice prírodného bohatstva Slovenska. Sú to suché a teplé stanovišťa s plytkou vrstvou pôdy, veľmi významné aj preto, že v mnohých prípadoch znamenajú severnú, južnú či západnú hranicu rozšírenia mnohých teplomilných druhov. Tieto biotopy, ktoré sa zachovali po stáročia, boli v období kolektívizácie narušené a niektoré aj zničené.

V prvej časti publikácie autori opisujú substráty, pôdu, flóru a faunu xerothermných lokalít. V druhej časti sa venujú jednotlivým biotopom na sprá-

fiu v tejto oblasti zhrnula do verejného záväzku, vyhláseného začiatkom minulého roka pod názvom *Plán zodpovedného susedstva*, ktorý predstavuje novú stratégiu podnikania. Popri propagácii zdravého životného štýlu a podpore neziskového sektora patrí k jej prioritám ochrana životného prostredia. Ide tu o také významné projekty, ako znížiť celkovú spotrebu energie o 50 % do r. 2020, zvýšiť podiel triedeného odpadu, predstaviť ekologické nákupné tašky, či stavať energeticky úsporné obchodné budovy s využitím alternatívnych zdrojov energie s cieľom maximálne eliminovať vlastnú uhlíkovú stopu.

Foto: archív Tesco Stores SR, a. s.

Oľga Hrnčiarová, manažérka vnkajších vzťahov, Tesco Stores SR, a. s., ohrnciar@sk.tesco-europe.com

šiach, vápenatých substrátoch, neovulkanických horninách a na silikátoch, ktoré poskytujú živým organizmom extrémne ekologické podmienky vďaka vysokej teplote pôdy a vzduchu, slnečnej radiácii a nízkej pôdnej vlaha. Autori poskytujú informácie o rastlinných a živočíšnych druhoch vyskytujúcich sa na jednotlivých biotopoch. V tejto časti publikácie sú spomenuté i viaceré vzácne druhy, ktorých výskyt na Slovensku je zriedkavý alebo ojedinelý, napr. orchidea jazýčkovec východný, papraď ceterak Jávorkov, lykovec muránsky, rumeňica turnianska, chondrula trojzubová; zo živočíchov motýľ súmračník jablčníkový, roztoč *Prozercon lutulentus* a *Zercon bartosi*, sága stepná, bzochovitý druh *Jalla dumosa*, zlatoočka *Chrysopa hungarica*, chrobák *Bolbeasmus unicornis*. Výskyt niektorých druhov živočíchov je prvým nálezom, napr. pavúka *Zora parallela* (Cerová vrchovina) a skaliarky *Zelotes exiguus* (kapušiansky hradný vrch), či koníka *Paracaloptenus calaptenoides*. Z pavúkov je kriticky ohrozený *Diaea livens* a veľmi vzácny ohrozený druh je skákavka *Leon levis*, veľmi